



BALTIJAS
STARPTAUTISKĀ
AKADĒMIJA

PRIORITIES OF MEDICAL EDUCATION DEVELOPMENT IN UKRAINE AND THE BALTIC STATES

SCIENTIFIC
AND PEDAGOGICAL
INTERNSHIP

February 27 – April 9, 2023
Riga, the Republic of Latvia



BALTIC INTERNATIONAL ACADEMY

Scientific and pedagogical internship

**PRIORITIES OF MEDICAL EDUCATION
DEVELOPMENT IN UKRAINE
AND THE BALTIC STATES**

February 27 – April 9, 2023

**Riga, Latvia
2023**

Scientific and pedagogical internship «Priorities of medical education development in Ukraine and the Baltic States» : Internship proceedings (February 27 – April 9, 2023. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2023. 56 pages.

HEAD OF ORGANISING COMMITTEE

Stanislav BUKA, Doctor of Economics, Professor, Rector of the Baltic International Academy.

ORGANISING COMMITTEE

Iryna PLOTKA, dr.psych., prof., Baltic International Academy;

Tatiana YURKEVICH, dr.iur., as.prof., Baltic International Academy;

Alla ILJINA, dr.oec., docent, Baltic International Academy.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

Особливості підготовки медичних кадрів у приватному закладі вищої медичної освіти	
Божук Б. С.	5
Перспективи використання емоційного інтелекту у вивченні дисципліни соціальна медицина, громадське здоров'я	
Гнідой І. М.	10
Мотивація до навчання студентів в медичному університеті	
Коваленко О. М.	14
Якість навчально-методичної роботи з лікарями на циклі спеціалізації з ультразвукової діагностики – запорука успішної підготовки фахівця	
Крижановська І. В.	16
Нагальна потреба у створенні спеціалізованого циклу тематичного вдосконалення з герніології для лікарів-слухачів хірургічного профілю	
Лисенко Р. Б.	20
Вища медична освіта в Україні в умовах війни: реалії сьогодення	
Морозов О. В., Мирошниченко М. С.	24
Features of training future medical and pharmaceutical specialists using modern approaches to learning	
Muzyka N. Ya.	26
The role of the adaptive professional development model in the standards of medical education in Ukraine	
Oshurko A. P., Oliinyk I. Yu.	30
Нові вимоги до медичної освіти у сучасних умовах	
Yunyk I. D.	36
Вплив впровадження у післядипломний навчальний процес спеціалізації «Пародонтологія» на розвиток медичної освіти в Україні	
Січкоріз Х. А., Бумбар З. О., Шевчук М. М., Бумбар О. І.	40
Інформаційна оболонка дистанційної медичної освіти і практики в сучасних умовах	
Страхова О. П.	44

здоров'я». URL: <https://www.umi.com.ua/article/138238/obgruntuvannva-kontseptsivi-bezperervnogo-vdoskonalennva-natsionalnovi-sistemiohoroni-zdorov-ya-ukrayini>

3. Вороненко Ю. В. Напрями розвитку системи медичної освіти в Україні: погляд у майбутнє. *Медична освіта*. 2017. № 3. С. 32–35.

4. Дудник С. Кадрова криза медичній галузі України не загрожує? *Ваше здоров'я*. 2018. URL: <https://www.vz.kiev.ua/kadrova-kryza-medychnij-galuziukrayiny-ne-zagrozhu>

5. Москаленко В. Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. К. : Книга плюс, 2008. 320 с.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

Гнідой І. М.

кандидат медичних наук,

доцент кафедри внутрішніх хвороб,

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

У сучасних умовах розвитку медичної освіти в Україні посилюється необхідність формування глобального світогляду у майбутніх медичних працівників. Цю мету покликана реалізовувати в тому числі дисципліна «Соціальна медицина, громадське здоров'я». При цьому зазнає змін методологія викладання і самої дисципліни [1]. Останніми роками додатковим викликом стали непередбачувані умови, що склалися внаслідок пандемії COVID-19, котрі ускладнили процеси навчання в усьому світі [2]. В Україні ще одним додатковим викликом уже протягом року є воєнний стан [2].

Тому актуальним завданням у викладанні дисципліни є розробка та/або апробація нових методик, які враховують ці сучасні потреби й умови освітнього процесу. Це й стало метою нашого дослідження.

Аналіз сучасних науково-методичних даних показав, що в першу чергу увага теоретиків і практиків акцентується на методиках, пов'язаних з дистанційним навчанням, котрі передбачають застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій [1; 2]. Але зміни можуть стосуватися і «традиційних» складових. Наприклад, теми, що раніше були відведені тільки для самостійного опрацювання, стали розглядатися і на аудиторних заняттях [1]. Ми теж запровадили цей підхід. Для цього здійснили розподіл виділених для засвоєння дисципліни годин таким чином, щоб на кожен тему були відведені години як для самостійної підготовки студентів, так і на практичне заняття.

Усе більше наукових публікацій у нашій країні присвячуються тому, щоб привернути увагу до психологізації освітнього процесу у вищій школі, зокрема в умовах воєнного стану, визначити актуальність формування емоційного інтелекту (emotional intelligence – EI) як умови адекватного психологічного стану здобувачів вищої освіти [3]. У світі цей напрямок більш розвинутий, проведено вже достатньо досліджень, щоб сформувані масштабні систематичні огляди. Їх результати доводять, що емоційний інтелект важливий для студентів-медиків, щоб забезпечити професійну взаємодію [4]. Огляд, проведений у базах даних PubMed, PsycInfo, Education Resources Information Center та Web of Science, виявив 1520 робіт на тему емоційного інтелекту в медичній освіті. Автори прийшли до висновку, що вищий рівень EI, імовірно, пов'язаний з поліпшенням клінічного мислення, а також сприяє більш ефективному управлінню стресом [5].

Важливим аспектом є те, що емоційний інтелект, як і когнітивний, можна розвивати, покращувати. Нещодавно був проведений огляд, який мав на меті описати зміст та

психометричні властивості інструментів ЕІ, що використовуються в освіті в галузі охорони здоров'я, а також вивчити зв'язок між емоційним інтелектом та успіхом у навчанні. В проаналізованих статтях виявлено 18 інструментів емоційного інтелекту. Зміст інструментів орієнтований на сприйняття емоцій, розуміння емоцій, емоційне вираження, управління емоціями, використання емоцій, соціальну свідомість і відносини. Доведено, що в більшості досліджень підвищення рівня ЕІ було пов'язане з успіхом у навчанні [6].

Досвід показує, що при засвоєнні курсу соціальної медицини та громадського здоров'я найбільші труднощі в студентів викликає розділ біостатистики. Разом з тим, вивчення саме цього розділу забезпечує вміння коректно аналізувати і тлумачити дані, що в майбутньому допомагає вже фахівцям охорони здоров'я приймати правильні і обґрунтовані рішення в умовах невизначеності як у клінічній практиці, так і в утручаннях на рівні суспільства [1; 7]. Тому уявляється доцільним застосування методик підвищення емоційного інтелекту в першу чергу при вивченні біостатистики. Різноманітні методики можуть бути застосовані як викладачем, так і студентами. Щодо викладача, це сприятиме більш орієнтованому на потреби студентів викладанню дисципліни, що приведе і до кращого засвоєння ними знань, а також підвищить професійний рівень самого викладача і зменшить ризик появи в нього синдрому вигорання. А з боку студентів розвиток їх емоційного інтелекту теж сприятиме більш успішному опануванню необхідними знаннями й навичками, а в подальшому допоможе в професійній діяльності.

Література:

1. Грузева Т. С., Іншакова Г. В. Сучасні аспекти навчання біостатистики в курсі вивчення навчальної дисципліни «Соціальна медицина, Громадське здоров'я». *Громадське здоров'я в соціальному і освітньому просторі – виклики*

сьогодення та перспективи розвитку : матеріали Другого міжнар. укр.-нім. симп. з громад. здоров'я, 22–24 верес. 2020 р. Тернопіль : ТНМУ, 2020. С. 10–11.

2. Закусилова Т. О. Особливості викладання дисципліни «Соціальна медицина і громадське здоров'я» в Запорізькому державному медичному університеті в умовах дистанційного навчання. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку* : матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І. В. Жукової, Є. О. Романенка. м. Бухарест (Румунія) : ГО «ВАДНД», 07 травня 2022 р. С. 296–300.

3. Пермінова Л. А. Психологізація освітнього процесу та особливості навчання здобувачів вищої освіти. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки». Секція 3 Теорія і методика професійної освіти.* № 98(2022). С. 42–47.

4. Pienimaa A, Talman K, Vierula J, Laakkonen E, Haavisto E. Development and psychometric evaluation of the Emotional Intelligence Test (EMI-T) for social care and healthcare student selection. *J Adv Nurs.* 2023 Feb;79(2):850–863. doi: 10.1111/jan.15557. Epub 2022 Dec 27. PMID: 36575904.

5. Toriello HV, Van de Ridder JMM, Brewer P, Mavis B, Allen R, Arvidson C, Kovar-Gough I, Novak E, O'Donnell J, Osuch J, Ulrich B. Emotional intelligence in undergraduate medical students: a scoping review. *Adv Health Sci Educ Theory Pract.* 2022 Mar;27(1):167-187. doi: 10.1007/s10459-021-10079-2. Epub 2021 Oct 28. PMID: 34709484.

6. Pienimaa A, Haavisto E, Talman K. Emotional Intelligence Instruments Used in Health Care Education. *J Nurs Educ.* 2022 Jan;61(1):6-11. doi: 10.3928/01484834-20211130-01. Epub 2022 Jan 1. PMID: 35025675.

7. Грузєва Т. С., Іншакова Г. В. Висвітлення основних компетентностей фахівця медичної сфери як члена міждисциплінарної команди. *Громадське здоров'я в соціальному і освітньому просторі – виклики в умовах глобалізації суспільства та перспективи розвитку* : матеріали Четвертого

наук. симп. з міжнар. участю з громад. здоров'я, 21–23 верес.
2022 р. Тернопіль : ТНМУ, 2022. С. 3.

МОТИВАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Коваленко О. М.

доктор медичних наук, професор,

професор кафедри хірургії,

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

м. Київ, Україна

Оскільки Україна – це європейська держава, тому майбутньому лікарю необхідні професійні знання і навички уніфіковані для всіх країни Європи. Високий рівень оволодіння ними може забезпечити конкурентно спроможність випускників медичних навчальних закладів України [1]. Формування професійної мотивації студента є важливим фактором його конкурентності. Актуальність цієї проблеми посилюється в умовах системної суспільної кризи. Соціальна незахищеність та економічна нестабільність руйнує особистість та може викликати такі негативні явища, як покинути навчання.

Мета роботи: визначити мотиви, що спонукають до навчання у медичному університеті, можливість викладача впливу на мотивацію студентів.

Матеріали. Професійну мотивацію зведено до трьох основних комплексів: інтерес, обов'язок, самооцінка професійної здатності [2]. Шляхом проведеного он-лайн опитування 3-х груп студентів 5 курсу, порівнювалися дані відповіді із статусом оцінювання за журналом успішності і шкільними випускними балами. Була розроблена коротка анкета спрямована на дослідження думки студентів на

Scientific and pedagogical internship «Priorities of medical education development in Ukraine and the Baltic States»

February 27 – April 9, 2023